

38214
916-103

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2014-610.01-144/1596/2821
Konu : Yazılı soru önergesi

26/06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 06/02/2014 tarihli ve 43452547-120.00-163439 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Özdal Üçer tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/38214 Esas Nolu soru önergesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZBAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2014-610.01-144/1807/3289
Konu : Yazılı soru önergesi

26.10/2014

Sayın Özdal ÜÇER
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/38214 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında "siyasi suç" ve "siyasi suçlu" kavramı bulunmamaktadır. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmıştır. "Siyasi suçlu" şeklinde nitelendirilen tutuklu ve hükümlülerin büyük çoğunluğu terör suçlarından dolayı ceza infaz kurumlarımızda kalmaktadır.

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 8 ilâ 15. maddelerinde ceza infaz kurumlarının türleri belirlenmiş olup, hükümlü ve tutuklular yaşları, suç türleri, tehlikelilik durumları, hükümlü veya tutukluluk durumları, cinsiyetleri gibi kriterlere göre değerlendirilerek, durumlarına uygun ceza infaz kurumlarına yerleştirilmektedirler.

Bu hükümler çerçevesinde, farklı kurumlarda bulunan kardeş veya yakın akrabalar suç türleri, ceza miktarları, disiplin durumları ve kurumun kapasitesi dikkate alınarak aynı kurumlarda barındırılmaya çalışılmaktadır.

III- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarında da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Cumhuriyet savcılarında oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında, 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilmekte, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu veya araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerek sivil toplum örgütleri, resmi veya özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idari yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

IV- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun "Hükümlülerin Nakilleri" başlıklı dokuzuncu bölümünün "Nakiller" kenar başlıklı 53., "Kendi istekleri ile nakil" kenar başlıklı 54., "Disiplin nedeniyle nakil" kenar başlıklı 55., "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56. ve "Hastalık nedeniyle nakil" kenar başlıklı 57. maddelerinde nakillerin nasıl yapılacağı hususu ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Ceza infaz mevzuatımızda "sürgün" şeklinde bir uygulama bulunmamakta olup, başta zorunlu nakiller olmak üzere, hükümlü ve tutuklular adı geçen Kanunda ve diğer mevzuatta sayılan nedenlerle bulundukları ceza infaz kurumlarından başka ceza infaz kurumlarına nakledilmektedirler. Başka ceza infaz kurumuna sevk edilen hükümlü ve tutukluların

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

sevklerinden önce gerekli sağlık kontrolleri yapılmakta ve güvenlik önlemleri alındıktan sonra sevk işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular, mevzuat hükümleri çerçevesinde, kapasitesi yoğun olan ceza infaz kurumlarından kapasitesi uygun olan ceza infaz kurumlarına nakledilmekte olup, hükümlü ve tutukluların ailelerine yakın ceza infaz kurumlarında barındırılmaları bazen mümkün olamamaktadır.

V- Bakanlığımızın kayıtlarının incelenmesinden;

1- Soru önergesinde adı geçen kardeşlerden üçünün Muş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulundukları, birinin nakil talebi üzerine 151 Nolu Genelgenin ikinci bölümünün 4. maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi gereğince isteğe bağlı olarak Gürpınar Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna, ikisinin de kurum kapasitesinin yetersiz olması nedeniyle aynı Genelgenin ikinci bölümünün 8. maddesinin birinci fıkrası gereğince kapasite nedeniyle Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

2- Hakkâri Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan çocuk tutukluların 27/11/2013 tarihinde terör örgütü lehine slogan atıp, odada bulunan yatak, plastik gibi malzemeleri yakarak yangın çıkartmaları üzerine bu olaya iştirak eden soru önergesinde adı geçen kardeşlerden birinin de Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

3- Öte yandan, Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı ve Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı ceza infaz kurumlarında barındırılan adı geçen kardeşlerin ailelerine yakın bir ceza infaz kurumuna nakil taleplerinin bulunmadığı,

Anlaşılmıştır.

VI- Cumhuriyet başsavcılıklarıyla yapılan yazışmalarda;

A) Hakkâri Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta, soru önergesinde adı geçen kardeşlerden Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunanın "Silahlı terör örgütüne üye olmak, tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurma veya el değiştirme" suçlarından tutuklanarak Hakkâri Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna alındığı, 27/11/2013 tarihinde terör örgütü lehine slogan atıp, odada bulunan yatak, plastik gibi malzemeleri yakarak yangın çıkartması üzerine Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

B) Sincan Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta,

1- Soru önergesinde adı geçen kardeşlerden Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunanın, 01/01/2014 tarihinde koğuştaki diğer 11 mahkûmla birlikte hareket ederek sayım vermek istemedikleri, görevli memurları darp ettikleri, diğer hükümlü ve tutukluları suça teşvik ederek slogan attıkları, kamu malına zarar verdikleri belirtilerek düzenlenen tutanağa istinaden yapılan soruşturma kapsamında müşteki ve suça sürüklenen çocukların ifadelerinin alındığı, Başsavcılıklarınca başlatılan adli soruşturmanın ve Kurum tarafından başlatılan idarî soruşturmanın hâlen derdest olduğu,

2- Ayrıca, suça sürüklenen çocukların iddiaları doğrultusunda, Adli Tıp Kurumundan gerekli kesin doktor raporlarının temin edildiği, müşteki ve suça sürüklenen çocukların bu dosya kapsamında ifadelerinin alındığı ve görevli infaz koruma memurları açısından da soruşturma başlatıldığı,

3- Cezaevinden olay günü itibarıyla görüntü kayıtlarının temin edildiği, bu kayıtların

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

CD'ye aktararak emanete alındığı, şu anda CD kayıtlarının incelenmesi ve olayın oluş şekli açısından dosyanın bilirkişiye tevdi edildiği ve bilirkişi incelemesinin hâlen devam ettiği,

C) Van Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta,

1- Soru önergesinde adı geçen kardeşlerden birinin, "Silahlı terör örgütüne üye olmak" suçundan Hakkâri Sulh Ceza Mahkemesince tutuklanarak Hakkâri Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna alındığı, daha sonra Van Cumhuriyet Başsavcılığının 06/11/2012 tarihli yazısıyla Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği, kurumda bulunduğu süreler içinde gerek soruşturma ve gerekse yargılama aşamasında tahliye talebine ilişkin herhangi bir dilekçesinin olmadığı,

Öte yandan, bu kişinin tutukluluğunu infaz ederken hakkında "Kilitlenmek suretiyle muhafaza altına alınan eşya hakkında hırsızlık, nitelikli olarak konut dokunulmazlığını ihlal, gece vakti hırsızlık" suçlarından 2 yıl 2 ay ve 1 yıl hapis cezalarının Yargıtay kararıyla kesinleşerek infaza verilmesi üzerine tutukluluğu durdurularak toplam 3 yıl 2 ay hapis cezasının infazına başlanıldığı,

2- Soru önergesinde adı geçen kardeşlerden, Muş E Tipi Ceza İnfaz Kurumundan kendi isteği ile Gürpınar K1 Tipi Ceza İnfaz Kurumuna gelen hükümlünün hastalık nedeniyle herhangi bir ceza erteleme talebinde bulunmadığı, kardeşleriyle veya yakınlarıyla beraber aynı ceza infaz kurumunda kalmak istediğine dair herhangi bir talebinin olmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan